

कटुविपाक adj. = कटुपाक Suçr. 1, 182, 17.

कटुवीना (von कटु + वीन) f. langer Pfeffer Rāḡan. im ÇKDr.

कटुमृङ्गाल (कटु + मृ०) n. Name einer Gemüsepflanze (गौरमुवर्णशाक) Rāḡan. im ÇKDr.

कटुमेरु (कटु + मेरु) m. *Sinapis dichotoma* Roxb. Trik. 2, 9, 3. = गौरसर्पण Rāḡan. im ÇKDr.

कटूकट (कटु + उत्कट) m. *Ingwer* Ratnam. im ÇKDr. कटूकटक n. trockener Ingwer Rāḡan. im ÇKDr.

कोटोदक n. Buḡ. P. 7, 2, 17: धातुः संपरेतस्य दुःखितः । कृत्वा कोटोदका- नि ayant répandu les libations et accompli les autres cérémonies des funérailles en l'honneur de son frère mort. कटु ist hier wohl Prākṛit-Form für कर्त = गर्त; vgl. कर्तोदक Grubenwasser Āçv. Gṛh. 4, 2 in Z. d. d. m. G. 9, iv.

कोटोरा f. Schale Brahmayāy. P. im ÇKDr.

कोटोर्ल m. 1) scharfer Geschmack Uṇ. 1, 66. Vgl. कटु. — 2) ein Kāṇ-ḍāla Uṇādik. im ÇKDr. कोटोलवीणा die von den K. gespielte Laute H. 290. Vgl. काण्डोलवीणा.

कोटोलकापाद und कोटोलयाद (क० + पाद) gaṇa कृत्वादि zu P. 5, 4, 138. — Vgl. काण्डोलकापाद, गाण्डोलकापाद.

कोटूल (कटु + फल) 1) m. N. eines Baumes mit würziger Frucht und Rinde, welche med. viel gebraucht werden (vulg. कायफल), AK. 2, 4, 2, 21. 3, 4, 8. Ainslie 2, 182. Suçr. 1, 138, 8. 141, 3. 142, 20. 2, 39, 3. 100, 10. 276, 15. 340, 3. 371, 1. 379, 11. 17. — 2) f. ०ला N. verschiedener Pflanzen: *Gmelina arborea* Roxb. (गम्भारी) Ratnam. im ÇKDr. verschiedene Species von *Solanum* (वृक्षी, काकमाची, वार्ताकी), = देवदाली (vgl. काण्डफला) und मृगैरु Rāḡan. im ÇKDr.

कोटुङ्ग (कटु + मृङ्ग) m. 1) N. eines Baumes, *Calosanthos indica* Bl., AK. 2, 4, 2, 37. Suçr. 1, 141, 9. 2, 78, 21. 433, 5. 339, 14. — 2) ein Bein. Dillipa's Trik. 2, 8, 3.

कोटूर 1) adj. verachtet H. 350. — 2) n. Molken (दधिसर) Ratnam. im ÇKDr.; Buttermilch mit Wasser (तक्र): दध्नः ससारकस्यात्र तर्कं कोटूर-मुच्यते Vaidj. im ÇKDr. कोटूराणि Suçr. 1, 240, 13. Brūhe Uṇ. 3, 1. — Vgl. कङ्कूर, कञ्जर, कटुर, कदर, कदर.

कोटुङ्ग Buḡ. P. 4, 19, 20. 9, 9, 41. 10, 1 Druckfehler für खटुङ्ग.

कोटू, कौठति ein elendes Leben führen Duṭṭ. 9, 48. — Vgl. कोठे.

कोठे Siddh. K. 234, b, 3. m. N. pr. eines Weisen, Schülers von Vaidi-
cānīpājana und Stiftern einer nach ihm benannten Schule des Jāgurvēda. P. 4, 3, 107. 104, Sch. 2, 66, Sch. MBh. 1, 962, 2, 113. Ind. St. 1, 73, 74. Im pl. Anhänger —, Schüler des Kaṭha P. 4, 3, 107. 120, Vārtt. 7, Sch. 2, 66, Sch. Ind. St. 1, 68, 130. 2, 100. 3, 237. 431. fg. Auch im sg. Sch. zu P. 1, 3, 49. 2, 1, 63 und 6, 2, 57. कोठी f. eine Anhängerin des Kaṭha Sch. zu P. 4, 1, 63 und 6, 3, 41. Vop. 4, 15. प्राच्यकोठाः und कोपिष्ठलकोठाः Ind. St. 1, 68. कोठालापाः (R. 2, 32, 18: कट०) die Schulen des Kaṭha und Kalāpin, कोठकौयुमाः die des Kaṭha und Kuthumin gaṇa कार्तिकोत्तमादि zu P. 6, 2, 37. Die beiden comp. im sg. P. 2, 4, 3, Sch.; vgl. Roth, Zur L. u. G. d. W. 87, N. कठशाखा Siddh. K. zu P. 7, 4, 38. कठवल्ली, कठश्रुति und कोठपनिषद् ff. N. einer in zwei Theile (Adhijāja) zerfallenden Upanishad mit drei Valli in jedem Theile. Colebr. Misc.

Ess. I, 96. Weber, Lit. 131. 137. Ind. St. 1, 302 (vgl. 2, 396). 469. 3, 452.

कठसूत्र ebend. 1, 69. Weber, Lit. 96. — H. an. 2, 103: कठो मुनी स्वरे (a note or simple sound Wils.) ऋचो भेदे तत्पाठिवेदिनोः; Med. 1b. 1: कठो मुनी तदाध्यातवेदाध्येतृयोः स्वरे; nach Trik. 2, 7, 2 ein Brahman über-
haupt. कोठी eine Brahmanin Ġaṭādh. im ÇKDr. — Vgl. काठक.

कठमर्द m. ein Bein. Çiva's Trik. 1, 1, 45. — Zerlegt sich scheinbar in कठ + मर्द.

कठर adj. hart Ġaṭādh. im ÇKDr. — Vgl. कठिन und कठोर.

कठल्य oder कठल Sand Burn. Lot. de la b. l. 384.

कठशाठ (कठ + शाठ) m. N. pr. eines Mannes gaṇa शौनकादि zu P. 4, 3, 106. Davon कठशाठिन्, m. pl. N. einer Schule ebend.

कठाक m. eine best. Hühnerart (s. दात्यूक) Çabdar. im ÇKDr.

कठिका f. 1) Kreide (s. कठिनी). — 2) = कठिञ्जर Wils.

कठिञ्जर m. N. eines Baumes, *Ocimum sanctum* Lin. (तुलसी), AK. 2, 4, 2, 60. — Vgl. कठिञ्जक.

कठिन Uṇ. 2, 50. 1) adj. f. मा hart, steif (Gegens. मृदु) AK. 3, 2, 25. 3, 4, 25, 191. H. 1387. an. 3, 362. Med. n. 45 (निष्ठुरे und तद्धे d. i. स्तब्धे). Suçr. 1, 30, 11. 83, 17. उच्छिन्नकठिनसप्तमोसे व्रणो 36, 7. शोफ 61, 11. 87, 13. 233, 15. 2, 107, 1. घृतिकठिनाम्बुद्वन्द्वेत्तरीगो विवर्जयेत् 129, 1. 311, 5. 333, 4. स्तन 483, 6. — Bhartr. 2, 77. ad Çāṅk. 19. Megh. 89. Amar. 72. Pañkāt. 230, 16. कठिनात्मक (पर्वत) 190, 16. Uebertr. hart von Herzen, unbeugsam Kān. 107. Pañkāt. I, 72. Kumāras. 4, 5. Amar. 6. नमयन्मृ-
दून् । उन्मूलयंश्च कठिनान्पात्रापुरिहं हुमान् ॥ Kathis. 19, 89. heftig, von einem Schmerze: नितान्तकठिनो रूजं मम न वेद सा मानसीम् Vikr. 30. — 2) m. Dickicht: वंश० P. 4, 4, 72, Sch. — 3) f. कठिना crystallisirter Zucker (गुडशर्करा) H. an. Med. — 4) f. कठिनी Kreide Trik. 2, 3, 7. H. 1037. H. an. Med. Pañkāt. Pr. 7. — 5) n. Kochtopf H. an. (उषा d. i. उ-
खा). Med. (स्याली). MBh. 3, 8484 (कठिन). 11043. Śiv. 5, 1. प्लवे कठिन-
काशं (कठिनकाचं?) रामश्चक्रे सहायुधैः R. 2, 53, 17. कठिनावदान Burn.
Intr. 39. Nach Wils. und ÇKDr. auch f. — Vgl. कोठर.

कठिनता (von कठिन) f. Härte: प्राणानाम् Çāntiç. 1, 18. कठिनत्व n. dass. Buḡ. P. 3, 26, 36.

कठिनपृष्क (क० + पृष्ठ) m. Schildkröte Rāḡan. im ÇKDr.

कठिनिका (von कठिन) f. Kreide Hār. 212. — Vgl. वंशकठिनिक.

कठिल m. *Momordica Charantia* Lin. Uṇādik. im ÇKDr. Davon क-
ठिलक m. 1) dass.; vgl. कठिञ्जक. — 2) *Ocimum sanctum* Lin. (पर्णीस);
vgl. कठिञ्जर. — 3) *Boerhavia diffusa* Lin. (पुनर्नवा, वर्षाम्) Trik. 3, 3,
16. H. an. 4, 5. Med. k. 178.

कठीय (denom. von कठी, s. u. कठ), कठीयते P. 6, 3, 41, Sch.

कोठेर m. ein Armer, der mit Mühe sein Leben fristet, Uṇ. 1, 58. —
Vgl. कटू.

कोठेरणि m. N. pr. eines Mannes; pl. seine Nachkommen gaṇa उप-
कादि zu P. 2, 4, 69.

कोठार Uṇ. 1, 64. adj. f. मा was Widerstand leistet: hart, fest, steif
AK. 3, 2, 25. 3, 4, 25, 191. H. 1387. Hār. 208. कोठारमुष्टि Buḡ. P. 3, 19,
13. कोठारकाष्ठ Prab. 34, 3. festen Körpers Buḡ. P. 3, 13, 27. dicht: श्रमो
हि वृत्ताः फलपुत्रशोभिताः कोठारनिष्पन्दलतापवेष्टिताः Mṛāṅk. 113, 13.
scharf: ०मृङ्कुश Çāntiç. 1, 22. कुठारेण कोठारनेमिना Buḡ. P. 9, 13, 34.